

ОЛ. НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ

Вісник
Узори

NEW YORK * CHICAGO

A. A. GRANOVSKY

Autumn Tracery

POEMS

VI

Printed in U.S.A.

Ол. Петрицький Грановський

ОСІННІ УЗОРИ

ПОЕЗІЇ

ТОМ ШОСТИЙ

diasporiana.org.ua

NEW YORK CHICAGO
1957

Ол. Неприцький-Грановський

ОСІННІ УЗОРИ

*Організація Державного Відродження України (ОДВУ),
Український Золотий Хрест (УЗХ), Молоді Українські
Націоналісти (МУН) вшановують цим виданням 20-літ-
тя головування професора Олександра Неприцького-
Грановського в Центральній Управі ОДВУ.*

Обкладинка — Євгена Блакитного

Наклад 1.500 примірників

Ukrainian Publishing and Printing Co.
INDEPENDENT UKRAINE
2000 W. Superior St., Chicago 22, Ill.

ОСІННІ УЗОРИ

Вельмишановний г-н Лароні Родіні Франсва
Г-ра Серія Кроцюка з глибокого
пошаною

Олі. Нейтральні Франкович

серпень, 1957 р.

ЦІЛУЄ ОСІНЬ

Цілує осінь дотиком прикрас
Замислені гаї і мрійну далечінь;
От хмари низько перейдуть нараз,
На землю кинуть невловиму, легку тінь.

Вогні горять барвистих фарб. Краса!
І тихий шерех смутку лине до душі,
Як творча радість спогадів в лісах
Бринить чуттям часу в осяяній тиші.

В багряній заграві пісень тече
Достиглий час, і мрійним сном збігає день. . .
Блакить небесних риз узори тче,
Йі глибокий сум врочиста прозолоть пр'яде. . .

1917

ТИХО НА ОЗЕРІ ТИХО

Тихо на озері, тихо, —
Спить заколисане лихо.
Наче слюда,
Сонно дримає вода,
Встелена срібною млою. . .
Тихо дримає село.
Чути як хлюпне весло,
Наче в казковій омані.
Тільки кигикне в тумані,
Сплесне у воду крилом
Чайка. зірвавшись стрілою. . .

1911

ГИМН БУРІ

По літніх днях пестливого спокою
Далеко з виднокругу, за рікою,
 На крилах бурі і примар
 Несеться натовп грізних хмар.
Земля тремтить і небо громом дише,
Луна, здається, всесвіт весь колише. . .

Повіяв дужче вітер, птаство лине,
Діброва важко стогне в ці хвилини,
 Молитву листя шелестить —
 Рясним роєм у яр летить. . .
А грім здалека ближчає й гуркоче,
Йї відлуння знов октавою регоче. . .

Зненацька ближче вдарив грім. І спеку
Змінила грізна гра у небезпеку
 Руїни й зливи. Хмародер
 Завісу чорних хмар роздер, —
Заграли блиском стріли-блискавиці
В могутнім хорі пасій громовиці. . .

**

По дикій бурі втихла громовина, —
Вільготно дише Божа храмовина
 В краплистім сьєві роси,
 Одвічно змінної краси. . .
Так мило тут озону запах лине,
А там. . . останній грому звук десь гине. . .

1944

ВЕРЕСЕНЬ

Голівки літніх квітів в чарах гону
 Приникли до землі. . .
 Та айстри розцвіли, —
То певний знак глибоких змін сезону.

У пурпурових ризах айстри ніжні
 Свій правлять ритуал. . .
 Стихає серця пал,
І час осінні дні поволі ниже. . .

Так владно йде, буяє й знов минає
 Життя коловорот,
 А по снігах зворот
Весняних дій закон заповідає. . .

1946

ЛИСТ ДО...

Вітер холодом повіяв,
Дні коротшають у нас.
Листя з дня на день жовтіє,
Набирається прикрас.

Гай убрався в пишні шати,
В гафти ясно-золоті, —
Осінь гойно величати
І пляхом жовтневим йти. . .

Жовті, бронзово-червоні —
Барви листя, як в огні,
І зелені — різні тони,
Змінно-сяйні, чарівні.

Боротьба іде уперта
Перемінної доби,
І природа — зовні мертва —
Забронзовує дуби. . .

1945

ЧАРОДІЙНІ ФАРБИ

Одягнувся жовтень в чародійні фарби
І приніс на обрій в грі різбляні карби,
Заспівав журливо на осінню ноту
І кладе на листя ширу позолоту.

Серед рясту й зілля — неба синь зваблива
Грає ряботінням в жартах вередлива. . .
Задивилось небо у глибоку воду,
Стелить хмарний килим до приходу льоду.

1949

ГИМН ЗОЛОТОЇ ТУГИ

Не одноманітність барв спокою
Літньої пори дозвілля,
І не марива понад рікою,
Не нудні тремтіння осокою,
Припорошеного зілля, —
Тільки заграва весілля
Свіжих фарб осіннього розгону
Геть байдужність з серця жовтень гонить.

Тільки осінь полум'ям причастя
Глибину думок бентежить.
Все єство незбагненого щастя
Ревне прагне в хвилях полум'ястих. . .
А повітря сум мережить, —
Зір осінніх чар не змежить!
В грудях радість. Владний змаг потуги
Плеще в гимнах золотої туги. . .

1949

ГОЙДАЮТЬСЯ ГОРБИ

Гойдаються хвилястії горби,
Яскраві у жовтневу пору,
У шереху німої боротьби
Одні униз, а другі вгору. . .

Ледовиками кинутих могил
Горби хвилюються без вшину
В перістих смугах піль по небосхил —
Там ті уверх, а ці в долину. . .

Не рознесли ці насипи вітри,
У діл не змило їх дощами,
Лише красою байраки зросли:
Укрили їх віки кущами. . .

Неситі люди лиш, мов мурав'ї,
Несамовито нищать поле
Йі горбів могутні груди по землі,
Що плодять хліб, малюють доли. . .

1947

ЖОВТЕНЬ

Зажурився жовтень в золотій киреї,
Гордий, наче лицар, тихий, мов поет,
Вдумався в минуле розкоші своєї,
Хоч ще і сміється — чує часу лет.

Вітерець повіє — порожніють віги,
Стелиться барвистий по траві килим,
Як листки спадають, мов багряні квіти. . .
Зажурився жовтень і я разом з ним.

Задивляюсь в далеч. . . На небес основі
Виткались узор мудрости буття.
У святочній тиші, в зародках обнови
Спочиває в гілках молоде життя. . .

1952

ОСІННІ УЗОРИ

Плоди всі зібрані. Пустіють далі,
Останні одцвіли пахучі квіти.
Мов фіміям курять пекучі жалі,
Як я дивлюсь в позолоті віти.

І залишок життя, немов стерня,
Багріє у рудавій позолоті
Осінніх днів в очікуванні дня
І для душі спочинку по роботі.

Красою все довкілля дій зорить,
Спалахує барвистими вогнями,
Найглибшим відчуттям сумує мить
За світло-юними у щасті днями.

І настрої мій торкається глибин
Душі, немов би вправними руками
Забутих арфи струн. . . А серця плин
Тече, як плив, бурхливими роками. . .

1953

ЗАЖОВТІЛИ ТИХІ ГОРИ

Жовкнуть явори, берізки,
Багряніють клени.
Схили гір униз, до річки,
Повишивані, зелені,
У шовкові визерунки,
В пречудовій грі малюнків.

Журавлиних криків звуки
В небі загубились.
Оксамитом стелять луки,
Що в узгір'ях притулились,
Обрамовані в смереки,
Що шумлять, шумлять здалека.

Зажовтіли тихі гори
В кольорових шовках;
Загули і темні бори
У журливих співомовках.
Але в співах тих осінніх
Є обіцянки весільні. . .

1953

ОСІНЬ В ГОРАХ

Розкішна осінь в горах.
Скрізь шати золоті. . .
Шумить четина в борах,
І стежечки круті:
Укриті килимом едwabним. . .

Далеко за рікою
Синіє злегка даль.
Тут щедрою рукою
Розсипав день печаль
І плями барв сумних по лісі. . .

А небо — наче око!
Волошка на межі!
Ще глибше, як глибоке! . .
І хмари, мов вужі,
Снуються краєм небосхилу. . .

1913

СПІВАЄ ХОР

Співає хор, брелять пісні веселі
І схили гір немов горять в огні;
Відлунням промовляють мертві скелі
І в сутінках часу минають дні.

Бронзується дубове листя в лісі,
У злото-княжі шати-кармазин
Гафтує явори та клени ввисі,
Парча біжить в едвабах до низин. . .

Упав в багряних горах легкий сполох
І сипляться мальовані листки. . .
Подався рвійно в оксамитних долах
І шелестом розбуджує думки. . .

У серці осінь сумом вишиває,
Холодний діл застелює килим
І яворівкою його зливає
Пестливе сонце сяйвом чарівним. . .

1953

ЧОГО СУМНИЙ

Чому сумний, похмурий день осінній
Ридає враз зі мною?

Нащо в сльозах малює він узори
Красою неземною?

Куди в блакитнім небі хмар холодних
Снуються довгі гриви?

Й чого цей гай вдягнувсь, мов перед смерт'ю,
В кольорів переливи?

Чого душа в осіннім завмиранні
Свій спокій загубила

І мовчки всю красу цих днів журливих
Так ніжно полюбила?

1912

ЧАБАН

Хмарна череда пасеться
Понад обрієм,
Там чабан крилатий в'ється —
Він господар є:

Виганяє на толоку
Синю царину,
На пасовисько широке
Сіру хмарину.

І співає, виграє
На сопілочки
І акорди розсіває
В кожній гілочці.

Занудьгує та затужить,
Заласкається,
Або сили всі напружить
Розгуляється. . .

Широчінь та сине небо
Необмежене.
І душі пісень тих треба
Для полекшення. . .

1950

КОРОЛЕВА ДУМ І СМУТКУ

Осінньої пори блакить прозора
Гаптується багряними листками,
В повітрі лине сон, а в серці змора,
Як жовтень точиться чагарниками.

У позолоченій киреї ходить
Лісами королева дум і смутку.
І тугою пісень журбу наводить,
Що сяйво літа промайнуло хутко.

**

Зіржавлену стерню на зяб орали
І в позолоті блід снівучий обрій. . .
Спадає листя. . . і вітрів хорали
Віщують час холодний і недобрий. . .

1953

ЧЕРЕЗ ТІНИСТЕ ЛИСТЯ

Через тінисте листя лип
Спадало світло в плямах золотих,
В узорах гралося, мов квіт,
Та згодом спів яскравий дня затих.

На землю впала темна тїнь,
Мережки золотої зникла гра.
Минає райдуга хотїнь —
Мїнливо грає настроїв пора.

**
*

Нїхто життя не спинить змін:
Давно колись ти мрією була,
Й бренїв в душі кохання дзвїн,
Як в пахощах весна моя цвіла.

Пригадую забутї днї,
Тебе, любов, минувшину мою.
Такою, як колись, у снї,
Тебе, як мрію, бачу. . . Й власну юнь!

1951

ОСІННІ КВІТИ

Квіти осінні, останні на час,
Сявом сонця сміються веселі,
Хиляться тоскно під покрив оселі,
Щоб не завчасно їх усміх погас.

В'яне вже листя, немає більш рос,
Далеч похмура, і тихо кущами
Стелять вже сріблом морози ночами..
В'януть надії, як квіти, без сльоз.

Квіти осінні пригадують дні
Щастя кохання і квіти весняні,
Ніжні цілунки, обличчя рум'яне,
Що заморозили серце мені. . .

1943

В ОСІННЮ НІЧ

Нависла мла і грізна, чорна ніч
Оповіла осінню тугу.
Дивлюся в небо, де життя сторіч
Розбуджує нові потуги. . .

Ні зіроньки вгорі! Кудластих хмар
Густа заслона землю вкрила. .
Не сон, а привиди буйних примар
Дали уяві легкі крила:

І от в світі далекі я лечу,
За чорні хмари в царство сонця,
Назустріч зорям. . . І з небес мечу
Красу їх світла у віконця,

В хати знеможених людей в ярмі,
Щоб їхнє серце наболіле
Дало пошану голосній сурмі, —
Збудило давнє, спопеліле. . .

1931

ПІТЬМА НОЧІ

Рядном холодним, непрозорим
Закрила мокру землю чорна тьма,
За хмарами сховались зорі,
І ніч очей чіпається німа.

А в тій могильній пітьмі ночі
Мерехкотять вогні — то тут, то там
В хатах, немов таємні очі. . .
Шанують люди в них спокою храм.

Закрила ніч поля і води,
Оповила землі зболілу грудь,
І так аж поки сонце сходить
Чергою дні за хліб насущний йдуть.

1947

ЩЕ КІЛЬКА ДНІВ ТОМУ

Ще кілька днів тому
Тут сяло сонце і лили
Свій запах квіти, що цвіли,
Всміхаючись йому.

Тепер голівки ті
Пов'ялив, сріблом скуп мороз,
Лише тремтять перлини сльоз
Без щастя мрій, утіх. . .

Позбавлені вони
Хвилин химерного життя,
На віки вже, без вороття.
Минули піжні сни. . .

Мов віддих давнини
Горіли щастям кожну мить.
Тепер навколо все тут спить
Аж до чудес весни. . .

1912

ВЛАДА ЧАСУ

І знов листки, мальовані морозом,
Один по одному до наших ніг
Кружляючи спадають. . . Чулий розум
Сягає в глиб подій; Час перемиг. . .

Так швидко літо перебігло в осінь
Панує владно в зміні фарб лиш час.
Думки летять в далеку неба просинь, -
В них дух весняних поривів не згас.

Шуршавіють листки оповідання
В красі яскравій пережитих днів
Довкола струн життя і сподівання,
Що час в минувшину перебринів. . .

1947

ХОЛОДНІЮТЬ ДНІ ОСІННІ

Холодніють дні осінні
І коротшає їх ритм.
Засірили заобрійні
Хмари й неба кольорит.

Білі стовбури осики
Листям жовтим, наче квіт,
Зацвіли вже вогнеликим,
Наче в храмі жертва свіч.

Притемніли дні осінні,
Хоч в пожежах сонце гра;
Чути вітру голосіння
В кольорових янтарях.

Запашнішають простори,
Листя падає до ніг. . .
Думка тугу в серці боре —
Сум осінній в димні дні. . .

1953

ЛИСТОПАД

Коли загляне рання осінь
У наші дні буденні,
Коли гаї в ярах і долах
В ті дні благословенні
Горять вогнями золотими, —
Тоді мій сум ридає,
Бо в золотих вогнях проміння
Вже листя опадає. . .

Коли-ж загляне пізня осінь
В дні смутку і задуми,
Коли осиплеться вже листя,
І листопаду струни
Віщують прихід хуртовини,
Тоді гаї не тії, —
Відмінні образи малюють,
Не літні, дорогії. . .

1944

ЗРИВАЛА ОСІНЬ ЛИСТЯ

Зривала осінь листя з дуба,
В тремтінні падало воно. . .
Ми поруч йшли з тобою, люба,
І впало листячко одне
Тобі пожовклеє на груди. . .

Ми довго в лісі походжали,
Аж доки стежка та вела
І грайні мрії розважали. . .
Ти тее листячко взяла,
Промовила: — «То символ **буде!**»

**
*

Літа минали. . . Пролетіли,
Лишились тільки давні сни.
І ми, і мрії посивіли —
Не дочекалися весни.
Можливо ще їх час забуде. . .

1912-1952

МІЙ СУМ

В часи тужливої краси
Блукаю стомлений по лісі.
Спокою блиски принеси
В піснях, самотності, у листі,

Що під ногами шарудить,
В багряних вітах розцвітає,
Либонь в кантатах гомонить —
Мій сум в мелодіях вітає. . .

Минули літні творчі дні,
І листя падає в задумі. . .
Спокою прагне в полоні
Великих сил, щоб в гордім шумі,

Красою барвлених пісень
Прийти ще по зимі удруге,
Як квітчаний весною день
В зусиллях творчої напруги. . .

1951

ВМИРАЄ ДЕНЬ

Мариться. . .
Капає, падає листя пожовкле,
Стелить забуту в саду
Стежку вузьку.
Хмариться. . .
Вітер холодний завие і змовкне.
Десь я самотно іду
В нічку темненьку.

Річенька
Блиске бистра, мов срібним струмочком.
Мовить сухий очерет
Казку сумливу. . .
Ніченька
Пеститься листям пожовклим в садочку,
Сонно стоїть ожеред.
Пісню журливу

Горлиця —
Дівчина дзвінко виводить. Здалека
Ніжна луна по селі
Тихо вмирає. . .
Горнеться
Смуток осінній. . . Шепоче смерека.
В небі кричать журавлі.
День догорає. . .

ПРОДОВЖЕННЯ

Найменший порух вогкого повітря
Зриває позолоту з віт.
Листочки в'ються, падаючи долу,
Несуть землі сумний привіт.

Прекрасна літня дія відбреніла, —
Вітрець несе листки під пліт.
Земля їх перетворить чародійно
У рух життя майбутніх літ.

Розтануть згодом барви їх і форми
І зникне з них найменший слід, —
Лиш сік в землі і час в красі оформить
Опале листя в інший плід.

Життя людини в денно-творчій праці
Солодке і міцне, як мід.
І труд наш, як оті листки осінні,
Тримає в щасті родовід.

1947

КРАСА І СУМ

Опало листя вже давно,
Як літ прекрасних дні минулі,
Дощі осінні у багно
Поля й дороги обернули.

Тут ще недавно, як в огні,
Діброва полум'ям палала
Сочистих фарб, а нині — ні!
Краси осяйної не стало.

Десь вітер листячко розніс
Кудись по обшарах безкраїх. . .
Мороз сріблить інеєм ліс,
І в самоцвітах сонце грає. . .

Краса і сум! Куди не глянь —
Мережить в небі голе віття.
Життя і смерть в бою за грань —
Зима віщує безпривіття. . .

За рідним краєм серце б'є,
На душу тихий смуток сходить,
Однак, надія все ще є —
Бо-ж по зимі весна приходить! . .

1946

ПОЖОВКЛЕ ЛИСТЯ

До купи я згорнув пожовкле листя,
Що звільна падало, мов сльози,
На пішохід, траву, навколо дому
Під легким подихом морозу.

І купи листя я вогнем торкнувся.
Повіяв дим і вгору знявся. . .
Я, дивлячись на сірі пасми диму,
Думками тихо перейнявся:

Коли би так до купи міг згорнути
Рої надій у серці скуті,
Потоки смутку, сумніви, печалі,
Розбитих мрій, бажань забутих:

Коли б я міг оті старі останки
Разом всі знищити, спалити —
Хай дим розносить їх у буйнім вітрі,
За них я сліз не буду лити.

Душа моя живим вогнем омита,
Немов дерев тих голі віти,
В надії кращих днів весни і сонця
Почне оновлена творити. . .

1932

ОСІННІ СЛЬОЗИ

Нахилились хмари чорні
До землі так низько,
Суму серця не огорне
Спів осінній — сніг вже близько!

Налетіли поклонитись,
Попрощати осінь,
І слізьми в журбі залитись,
Як вітри їх буйні носять.

Перед тим як скують груди
Затяжні морози,
В хмарах свято дощу буде.
Ллються їх останні сльози. . .

1953

КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА

Листопадовий час біжить,
З новими днями боряться старі.
Понурий краєвид міняє стрій,
Як перший сніг імжить.

Чудесна зміна по гаях.
Ошатний ліс в сніговій опанчі
Під місяцем ясним зорить вночі.
Метеляться поля. . .

1948

ПОДУВ ХОЛОДНИЙ ВІТЕР

Подув холодний вітер і мороз
Виконує неписані закони:
З осінніх перлів, срібно-ясних сльоз,
Різбить пухнасто-білі гектагони.

Вже падає, немов весняний цвіт,
Нерукотворена краса сніжинок. . .
Черга сезонів і минулих літ
Нагадує про борг, життя обжинок.

Чогось аж страх бере — уже зима!
Навколо сніг копичиться в намети.
Боюся змарнувати вік дарма —
В сніжинках бачу я життя прикмети!

1949

ГРУДЕНЬ

Минає час. . . Всю неба просинь
Завіса темних хмар закрила.
Напружив дужче вітер крила.
Вже пада сніг! Минає осінь. . .

Жовтневий сум склепив повіки
В красі стобарвній чародія,
Життя скінчилась пишна дія —
Мороз кує стави і ріки.

І сніг пухкий, холодний, чистий
В повітрі мерехтить, метелить,
Іржаву землю м'яко стелить
Обрусом білим, урочистим. . .

На зміну осені зима йде —
Тяжка, сувора, непривітна,
Новим узором шиби в вікнах
Мороз малює скрізь де знайде.

Зима раптовно владно чинить:
Поля, ліси в снігах закуті,
Мовчить земля, немов в покуті,
Часу ритмічним відпочинком.

Пора прийде — зима минеться.
Землі плодючі, вогкі груди
Знов сонечко теплом розбудить, —
Новим життям весна почнеться. . .

ЗОЛОТІ ВОРОТА

ШЛЯХИ

Шляхи для нас не мощені бетоном,
І не вирівнює їх далечі асфальт.
Вони мостилися народнім гоном,
В сваволі лихоліть життя кривавих шпальт!

У темряві губилися стяжками,
Хоч і тяжкі, вони принадними були.
Наш ідеал завдань і дух стежками
На шлях крутий і небезпечний нас вели!

Ми йшли вперед упертим, твердим кроком
До найцінніших людства ідеалів брам:
До волі й прав людини, щоб з пророком
Здобути в славі творчих дій державний храм!

1949

ЗАКОН ЖИТТЯ

Без сил свобода недосяжна,
І розквіт волі вимагає жертв!
Здобути волю можуть тільки сильні
В самопожертві для майбутніх поколінь!

Здобувши волю — світлу, княжу,
Її міцні доглянуть — не без жертв!
В єднанні сильних міць! Це непомільний
Закон життя. А розклад дасть життю лиш тілінь!

1949

ДРУЗЬМ

Гідно тримайтеся, друзі,
Більше величної віри в ідею!
Рани щемлять у нарузі,
Сил нехватає, — та сила в ідеї!

Слово зневаги на друга
Точить нам сили потрібні в єднанні.
Мстивість — найгірша недуга,
Заздрість — засліплена ніч у захланні.

Майте пошану до брата,
Сійте довір'я, ідеї вогняні, —
Й кривда мине сороката —
Більше про Неї в поклінній уяві!

Кваптіся більше зробити!
Час вас пильнує і просять вас люди
Сваркою сил не дробити.
Гордо і цупко тримайтеся всюди!

1958

НЕ НАРІКАЙ

Не нарікай, що може більш ніколи
Вже не побачиш промінів краси
Любимої Вітчизни. . . Рідне поле
Навіки в пахощах душі неси!

Лани там щирозлотні й тиха хата,
Вином налиті кияги в садах,
І кожна стежка в спогадах багата —
По них блукає сум, розпуки жах. . .

І тут, і там принадні, сяйні зорі.
Хоч зорі там ясніші, — воля тут.
Там гордий край змагає в непокорі
Позбутись сорому гнітючих пут!

На волі тут не вільно нам забути
Його красу окрадену в огні.
То ж маєм сміло в захист прав здобути
Могутні сили творчі і ясні!

1952

ПОКЛІН ТОБІ

Поклін тобі, народе мій!
Мій лірнику! В твоїй незломній силі
Бездонне джерело тих мрій,
Що покоління в боротьбі носили!

І як не славити мені
Тебе, в твоїй величній гордій силі,
Коли твій дух в найтяжчі дні,
Мій лицарю, здолати кат безсилий?!

І як не подивлять тебе,
Могутній твір старого чорнозему?
Прославив діями себе
Ти сам й створив з історії поему,

Яка лишатиме на вік
Сліди настирливих змагань, надхнення,
Які синам давали лік
Нести твое ім'я, твої знамена.

Ти ласки в ката не просив,
Дарма, що жив століттями в неволі,
Чуже ім'я, як раб, носив
Разом з ярмом, терпів нестерпні болі.

Ти переніс і пережив
Спустошення, та баль самої смерти
І голодом проклятих жнив
Тебе з лица землі не можуть стерти.

Вогнем повстань степи трусив
За рідну хату, волю й рідне поле,
Нездоланий в терпіннях снів, —
Боями до мети кувалась доля.

Як християнства бастион
Ти орди Азії розбив, розсіяв,
За волелюбности закон
Ти перший спротив дав Москві-Росії!

І хоч в руїнах, -- а живеш,
Майбутнім щастям в горі вперто мрієш
І прагнеш ти високих веж
Зі всіх зусиль чим можеш і як вмієш!

Не манівцями, --- прямо йдеш
До обрїїв величної свободи,
Тебе сам Бог Святий веде
В часи лихі розгнуздані в негоді.

І далі так вперед іди,
Мій лицарю, і не звертай з дороги!
За край на ворога веди ---
До Золотих Воріт, до перемоги!

1949

ЧУТТЯ ДУШ

Пливають чуття, як фіміяму дим,
У зворотах думок та з серця ран,
Карбуються в презорий філігран
Узорів, ритму і будову рим.

Як кришталевий сяйний первоцвіт
Здіймаються всі відчуття душі,
Налиті змістом днів в німій тиші
Вони летять у непривітний світ.

Яке-ж велике щастя — те знаття,
Що хтось відчує настроїв і чуття!

1949

СЯЙ-ПРОЗОЛОТЬ

По дню сяй-прозолоть
Мережиться, мов ясний сміх.
Хай береже Господь
Людей, бо жах по селах ліг. . .

Вночі з привітами
Гряде великий, дужий гнів,
Бо степ не квітами —
Святою кров'ю счервонів.

Гряде і в краші дні
Загляне сонце до вікон,
І в заграві вогні
Розбудять думку млявість, сон. . .

1950

ТЕБЕ ОПЛАКУЮТЬ

Тебе оплакують, як горе,
Моя прекрасна Україно,
І сліз за тебе ціле море
Пролляли на твоїх руїнах.

Одні постійно зводять спори: —
Чимало слів. . . а діла мало,
А другі кидають докори
На згарища. . . Ще й того мало!

Ганьблять тебе та нарікають
За все. . . і за чужі провини;
Живцем твої кордони крають, —
Кладуть завчасно в домовину.

І хоч цвітуть політі потом
Злотавий степ і сині льони, —
Там мерли з голоду під плотом,
Й тепер до неба шлють прокльони.

Чи то багнет, чи то кайдани
У тебе серце в муках крають.
Тепер Москва, — колись султани, —
Тебе катує, гордий краю!

І хоч тобою й рідні діти
Гордують, кидають в нещасті, —
Тобою хочу тільки жити,
Тобі віддати сили власні.

Вкраїно рідна, ти не бідна
Ти горда, славна і могутня,
В ділах непереможно здібна,
В красі землі ти незабутня!

Ти сили маєш невичерпні,
Твоїх багатств ніхто не злічить,
Та ти в вінку колючих тернів
І з закривавленим обличчям.

Відчуй свої потужні сили
І зруш вітри степів широких,
Розкинь орлячі дужі крила
В переломовий час епохи.

Май віру в свято воскресіння
З його осяйною красою.
Йй народ своє весни квітіння
Окропить радости сльозою.

Наш шлях простелиться побідно
Без сумніву і крихт вагання,
Як станем мужньо, чесно гідно
До історичного завдання!

Будуй майбутність, щоб на Сході
Твое призначення здійснилось!
Щоб в переможному поході
Здобути те, що досі снилось!

1951

ІДЕЇ

Усе живе колись умре,
Ідеї ж вічні будуть.
Хоч час теперішнє зітре,
Вони життя нове розбудять.

Ідея творчости буття
Безслідно не зникає.
Для слави роду і життя
Вона офіри вимагає.

Народ давно до праці звик,
Щоби нащадкам жити —
Працює стало цілий вік,
Не сльози, — кров готов пролити.

1949

У ЛІТНЮ НІЧ

Глибока ніч у зоряних проміннях
В обійми спраглу землю обняла.
Замовк вже день з буденним гомонінням
І ніч гріхи його всі прийняла.

Замовклоптаство в полі, в чистім небі.
Десь спочиває в гніздах, в борозні, —
Потомлене складає даць потребі.
Чомусь всю ніч не спалося мені.

Лежу в росистих травах і очима
Небес отару срібну я пасу
В німе безмежжя щиро серце грима
І біль душі я з ним в піснях несучу. . .

В німих піснях, в коштовному прилозі,
Над океан і по-над пасма гір
Над рідну землю шлю в Великім Возі
Свої дари душі до срібних зір.

І може в темнім небі, в зорях ясних,
Мій погляд ненароком хтось спітка
І віднайде підчас ночей прекрасних
Десь там, в краю, що кров'ю ще стіка. . .

Хотів би я, щоб погляд мій зустрів
В тужливих мріях молоде дівча,
Щоб їй так само серце заболіло,
Як і моє до щастя без ключа.

Хотів би я свій погляд перелляти
Кріз зорі в глибину її душі,
Хотів би в болях свого серця знати
Що хтось зі мною тужить там в тиші. . .

1946

СЕРЕД КАНАДІЙСЬКИХ ПРЕРІЙ

Т. К. Павличенкові

Мов на коні козак в степу,
Один в обіймах канадійських прерій. . .
Спішать колеса по шляху,
Біжать як час у гоні літніх ферій.

В покосах низ вітрень гуля,
Між ними в'ється цементова крайка,
Пливуть мережані поля
Обосторонь моєї тарадайки.

У далеч дивлюся що сил
І погляд мій далекий обрій губить. . .
Цілують землю небосхил,
І вітру ніжні хвилі, повні згуби.

У спеку літньої пори
Теплом повітря мерехтливо грає
І трави сохнуть від жару,
Як в сійві барв їх сонце обіймає.

І ген далеко на межі,
Поміж блакиттю неба і землею,
В гарячих хвилях — міражі
Встають живою дійсніст'ю своєю.

І в синій спеці бачу я
Не гін безмежний, ґрунт родючий, добрий
Не канадійський степ, поля, —
А срібне плесо моря поза обрій.

На плесі тім, немов росте
Нова краса — омріяна країна.
Вдивляюсь в мариво густе —
І привид, наче чудо, — Україна!

Ввижаються в прозорій млі
Сади вишневі та розлогі села,
Встають могили по землі,
Церкви золотоверхі та веселі. . .

Встають там мури і тини,
І чую запах лип, смерек — до болю, —
Гаї барвисті, степ, лани
І силою тужливої тополі. . .

А в тім надземнім полоні
Гарячі хвили линуть в перегони. . .
Немов ввижається мені,
Що чую я — гудуть святочні дзвони. . .

І довго задивляюсь в даль,
Із міражу не зводжу свого зору, —
А в серці сум, в душі печаль
Серед гарячих прерій неозорих. . .

І раптом привид десь щеза —
Переді мною цементова крайка. . .
В очах, чомусь, бринить сльоза: —
Й стремить вперед старенька тарадайка. . .

**

Але і тут, в новім краю,
Господар наш із прерій сірих, диких,
Із осикового гаю
Спромігся діл поважних і великих.

З надією на урожай
Глибоко зранив плуг цілині груди,
На біль і горе не вважай, —
До праці щиро брались наші люди. . .

Добробут — волі джерело!
Прийняв собі народ за сталє гасло —
І дике поле зацвіло. . .
Великих мрій зусилля не загасли!

Пшениці море золоте
Вже тут, — за обрієм зникає
І покоління молоде
Старі й нові традиції плекає.

Народ тут в ґрунт корінням вріс,
З льюальности й глибокої любови —
Культуру в дар Канаді ніс,
Тривкі на вік поклав життя основи.

Багато злиднів подолав,
Навчився поступу від давніх предків,
Церкви і школи збудував
І заснував культурні осередки.

І нині, у щасливі дні,
Як вже собі придбав у всіх пошану,
Він не забув Її в огні, —
Загойть Їй бажає серця рани.

На волі сам, забувши месть, —
В ділах бажає він і Україні
Здобути волю, право й честь, —
Тепер або новому поколінні! . .

1946

НЕ МЕНІ

(Для О. В.)

Ні!

Не мені серця гимни весні

В пізню осінь співати, —

Хоч горять ще кохання вогні

І хотілося б щастя zazнати.

Так!

Вже не та, без журби золота,

Моя юнь, як в минулім;

Нині кличе вже інша мета,

Чую грім боротьби в серці чулім.

Все-ж,

І я теж, почуваюсь без меж,

Як зустрінусь з тобою.

Та мене ти забудь, не бентеж, —

Кличе Край мене нині до бою! . .

1950

ЗОЛОТІ ВОРОТА

«Одчиняйте двері —
Наречена йде.»

Павло Тичина

Та не двері, — Золоті Ворота
Навстіж людській волі одчиняйте,
Золото душі, — не позолоту
Большовицької полуди дайте!

Не шляхами крови, не сльозами
Молоду дівчину привітайте!
Годі тьмарити життя дощами, —
Любить, чи не любить: — Не питайте!

Щиро стриньте в Золотих Воротах
Наречену — лагідно, привітно.
Радість щастя прийде по скорботах,
Засміється людям сонця світло!

Що ви? Золотих Воріт немає?
Вже лежать у згарищах, в руїнах?
Ні! Іх кожен в своїм серці має:
Золоті Ворота й Україну!

1952

ПІСНЯ РУСИЧІВ

Русин, русич — не москаль,
А москаль — не русич,
А ми русичі здавна
Русичі, русовичі!

Як поглянеш в давню даль,
А в ню глянуть мусиш:
Буде правда лиш одна —
Ми старі русовичі!

Україна — давня Русь,
А від Русі — русич,
Але Русь, то не Москва,
Тільки ми — русовичі!

Руська земле, в світ йди, руш: —
Порох з правди струсиш!
Наша правда ще жива, —
Русичі, русовичі!

Верещать вночі сичі, —
Йде мороз по спині,
Бо нам жити не дають
Суздальці, Москвичі.

Давніх русичів кличі
Українцям нині —
У майбутнє подають
Із віків русовичі!

1953

АМЕРИЦІ

Америко, моя могутня!
Ти в славі і в достатках золотих.
Осяйна воля многолюття
Твоя зорить надією для тих,

Що вірять в тебе, у твій провід
В найтяжчі хвилі нашої доби.
Вдивляючись в далекий овид,
Вони за волю йдуть до боротьби.

Радієш ти багатством волі,
Що так всевладно в силу розцвіла.
А в Україні жах і болі, —
Москва терор жорстокий завела.

Ідеї правди грають в ватрі
І слава волі буде вічно жить.
Невже ж не зможеш ти зірвати
З кайдан куртину в цю величну мить?!

Тебе там ждуть закугі друзі, —
Нащадки вірні тих богатирів,
Що не корилися нарузі, —
Їх гордий меч щербив за волю гнів!

Нехай твої ідеї дружні
Сміливо линуть через море в край,
Де їх зустрінуть друзі мужні, —
Їх там брати очікують з-за ґрат!

Подай же поміч людям стати
До світла волі. Друзям дай мечі!
Тебе ославлять маєстатом
Величні гимни й славою кличі!

НОВА ДОБА

Хоч як віків принадні перли
І слави гомін давніх літ, —
Події ті минули, вмерли, —
Нова доба в красі стоїть!

Не про минувшину гукаймо,
Хоч дорогу нам всім без мір.
А зміст новий в житті шукаймо
І творчий шлях стелім до зір!

Сучасні обрії з їх змістом
Багатші за минулі дні.
Цвітуть поля, пульсує місто —
І в них плоди життя рясні! . .

1951

ВІЧНІСТЬ

Немає крихітки страху, а прийде час,
Що охолоне серце, згасне ум.
Конечність ця для кожного раптова з нас —
І запанує тимчасовий сум. . .

В могильній тиші там, в час вічного буття,
Для величі ідей, майбутніх дум —
Матерія родитиме нове життя
Для слави поколінь або на глум. . .

1950

ЛЕТІТЬ ДУМКИ

Летіть думки! Пускаю Вас у світ
В мелодіях і в ритмі мови,
Чуттям відчуті звуки довгих літ
Утілені у рідне слово.

Творились ви не раз в німій тиші,
В глибокій щирості, в зворотах,
Веселками, проміннями душі
Квітчали Золоті Ворота.

Із мрій і почуття горять вогні,
І полум'ям, немов байдуже,
Душа чогось ридає в полоні
І благородним сумом тужить.

Вас розмах дій, глиб зоряних ночей,
Перлини рос, чи грізні бурі,
Краса рожевих уст, блакить очей —
Єство будили в стисках мурів.

І на шляху найменшого зі всіх
Завжди хотіли ви обняти,
В зажурених збудити віру, сміх,
Зневіреним надію дати.

Летіть думки! Чекають вас вітри, —
Щоб гнати ритми в світ недобрий.
Вас треба для сучасної пори,
Вас кличе степ, — майбутній обрій! . .

1951

ПАСТЕЛІ

КОЛИ ОХОПИТЬ СУМ

Коли охопить сум і хмари душу вкриють,
Заграють в серці дум глибокі чорторні, —
Тоді черпаю сил у спогадах з-над нив,
Де чар традицій нас віками полонив:

Свят-вечір і кутя та сіно під обрусом. . .
Пшеничний сніп добра. . . і колос з довгим вусом...
Дзвін Великодний знов розбуджує гільки,
І в пам'яті ростуть веснянки й гагілки. . .

Пливуть бажань вінки. . . Горять вогні Купала
Як дівчина на лік в гаю зілля копала. . .
І джерелом пісень, мов золотом в жнива,
Лунає мова нив барвиста і жива. . .

1950

ВЕЧІРНЄ

Вечір засвітлює свічі у небі,
Золотом зіроньки падають в синь,
Місяць підноситься, наче б то лебідь,
В неперевершеній в чарах красі.

Тихі, дрімливі задумані луки,
Вітру немає, щоб здути туман,
Верби підносять покручені руки,
Вечір нашептує казку оман. . .

Роєм чергуються думи крилаті,
Стелиться долом легесенька тінь,
Сунуть на обрії хмари кудлаті,
В сутінках дише замріяна ринь. . .

1952

ВЕЧІР В ПОЛІ

Вечір в полі. . .
На роздолі
Сонце обрії цілує,
Грають струни — чути луни і мелодію ясну.
І летить, летить, милує
Надвечір'я запашне.
Вітер ледве десь зітхне,
Легко лине в ці хвилини, заколисує до сну. . .

Чути дзвони. . .
В перегони
Срібним голосом у груди
Над полями, над гаями дрібнозвучно загули,
А великий — громом будить
Мелодійність далени.
Гнуться колосом лани —
Літній гомін, сяйний промінь в квітах красно
зацвіли. . .

1918

СПАДАЮЧА ЗОРЯ

Мрійливо-синя мить
До відпочинку кличе.
З небес краса зорить,
В архангелів обличчях. . .

У темряві німій,
Раптово в літній ночі, —
Прорізав небо змії
Вогненний і страхочий.

Мов нитка золота,
Чи злотний птах, летючи
Торкнувся почуття
Так ніжно і болюче.

У мить зоря німа
Залила небо світлом
І згинула — й нема.
Знов темно й непривітно.

І згас у пільмі слід —
Та й зникла таємниця. . .
Лиш сяє небозвід
В архенгельських обличчях. . .

1938

СВІТАНОК

Прокидається сонце —
Ранок будить зорю;
В цю щасливу пору
Вже ясніє в віконці.

Мов линияє, мов тане
В темнім дні оксамит,
Ще хвилина, ще мить —
Западає світанок.

Заливаючи обрій,
В авреолі вже йде
Початкуючий день
Й розсипає цинобрій.

В життєдайних хоралах,
В струмнях дня гине сон.
І з глибин вогких лон
Рос заграли коралі.

У яскравих вітаннях
Промінь сонця, мов плин.
В травах щастя хвилин
В позолоті світання.

1951

ПАСТОРАЛЬНА

Село. Вінком лани злотаві. . .
Перлини рос бриняць в отаві,
Терен хвилястий край діброви,
Пасуться за селом корови,
Здалека чути плач сопілки, —
Мов спів бджоли у квітах смілки.

Біжить між лук і в'ється стрічка, —
Пропала за горбом десь річка,
Немов її сріблясті води
Здобули бажану нагоду
Її течуть углиб землі неситу,
Щоб в творчу силу перелитись.

Мов з-під землі вітрила білі,
Як ті думки відважні, смілі,
Встають крилаті хмари віщі
І линуть в сині плеса вище,
Все вище, вище над простором
І споглядають ясным зором. . .

1941

МАТИ

Хто зміряє незміряну глибінь
Розпуки матірнього серця?
На дні його лежать сліди терпінь —
І біль роками не зітреться!

Хто може зміряти її любов,
Чи сум чутливої тривоги?
Рубінами спадає в краплях кров,
Чи сяє радість перемоги!

Хто в силі скарби зміряти душі,
Можливості її бажання?
Вони відомі лиш німії тиші
У величі над сподівання!

1951

ПОСВЯТА

Чутливість матері без міри
І серце ніжно зносить тягарі всіх мук
В лихі часи страждань, зневіри. . .

Однак, легенький дотик чи найменший звук
Кришталь душі розбити може.

Хоч біль глибокий недосяжністю вершин —
Вона здолає, переможе, —
З посвятою зростає він в геройський чин!

1951

ТИХО ХОДИТЬ СОН ПО ХАТІ

Тихо ходить сон по хаті,
За вікном дощем мрячить. . .
А батьки над все багаті:
Син в колисці міцно спить.

Коло нього ходить мати,
Повна ласки, повна мрій —
Найдорожчому у хаті
Щастя тче з своїх надій.

Все йому, себе нехтує, —
Щасна, мрійна і в'юнка.
Батько іграшку рихтує
Для маленького синка,

Йї ледве чутно щось співає. . .
А в піснях його луна
Гомін краю, що спливає
Потом, кров'ю. . . І хто зна,

Де кінець його терпінням,
І коли життя знайде
Повний загалу, уміння,
Волі, щастя світлий день. . .

А знадвору вітер віє,
Припадає до вікна.
Дош на шклі краплини сіє, —
Безнадійність лиш одна. . .

Досить смутку! Більше віри
У могутність своїх сил!
Геть же темрява зневіри —
Даймо волі міцних крил!

А по хаті тихо ходить
Сон вечірній. . . Спить дитя. . .
І за обрієм вже сходить
Світ новий його життя!

1953

СМІХ І СЛЬОЗИ

Смійтесь!

Щоби небо в блакиті сміялося з вами,
Людське серце горіло пожежами сонця,
Цілий світ переймався в житті джерелами
Невичерпного щастя з душі переможця.

Плачте!

І природа заплаче рясними дощами;
Та ніде не знайдете для серця спокою,
Навіть друзі в журбі не заплачуть із вами,
Не розжальять вам горя сльозою гіркою. . .

1950

ЛЮБЛЮ ЖИТТЯ

Люблю життя і хочу жити
У сяйві сонця й боротьби,
Красою серце вщерть налити
Без смутку, горя і журби,
Щоби душа і міць буяли —
Життя змістовности зазнали.

Люблю життя і хочу жити
Для щастя скривджених людей
В щоденній праці і творити
Нові надбання для ідей,
Що піднесуть людські істоти
На несподівані висоти.

1949

ІДЕЯ ПОСТУПУ

Ідей великих поступ сміло йде,
На шлях веде
Майбутній, де
Сучасність змізерніє, — і нові
Проблеми будуть світові
Творить надбання вікові. . .

Що нині вартісне, колись умре,
І час зітре,
Як щось старе,
Всеволодні цінності сучасних днів.
Так поступ покоління вів
І в змінах вічність творчо плів. . .

1949

ВІДВАГА ЧАЙКИ

Коли життя пригнобить душу
І думка тратить до людей повагу,

Тоді себе здолати мушу,
Собі придбати чайчину відвагу,

Що вміє прагнути і сміти
Бурхливий океан перелетіти.

1946

ЛІТНІ ПАСТЕЛІ

На порі до зорі
В поле вийшли косарі.
Косять, косять рідний лан,
Шовком вишитий жупан,
Сиплять сріблом рясні роси,
Чуть: мантачки точать коси.
Косять ниви косарі. . .

На горі, гей в старі
Дзвони дзвонять дзвонарі.
В полі котиться луна
Жнив брилючих дум струна,
З поля йдучи, хор співає,
Як на свято в дзвони грають
На дзвіниці дзвонарі. . .

На селі до ріллі
Ладять плуга квалі,
Ще й підковують коня, —
Либонь проситься стерня
На зяб поле заорати
Й житнім килимом заслати.
Б'ють в ковадло квалі. . .

1950

ДВА МОМЕНТИ

Я повні пригорщі холодної води
Черпаю з джерела, неначе срібло.
До спраглих уст несучу, в надіях молодий,
Щоби життя намарно не пробігло.

Шукаю в натовпі тепла поміж людьми,
Щоби зігріти серце в сірі будні.
Мій шлях завіяв вітер холодом пітьми,
І в липні почувуюсь, наче в грудні. . .

1943

ПОДРУЖЖЯ

Істоти дві кохання об'єднало —
Його: волосся чорне, наче темна ніч,
Її — на плечі золотом спадало. . .

В одне життя кохання їх сплелось.
В міцних обіймах прагнуть щастя — дивну річ
Як промінь сонця грає їх волоссям. . .

В його очах — мов полум'я заграви,
В її спокійнім плесі вод — блакить небес
Відбилися у спільних гимнах слави. . .

Життя пливе на тихих крилах щастя
І в забутті вони тримають всесвіт весь
Під час таємних чар свого причастя. . .

1944

ГЛЯНУ В ОЧІ

Гляну в очі, мов криниці,
І здається, що я бачу
В темнім небі блискавиці. . .
В сяйних зорях спокій трачу.

В тих очах горить світанок
Чистим медом, первоцвітом,
І життя чудовий ранок
Щастя кличе із привітом.

І чуттям червоним, ярим, —
В серці струни забриніли;
Груди повні млосним жаром
Славу зорям гомоніли. . .

1948

БЛАГОСЛОВЕННІ БУДЬТЕ

Неначе в сні, якась уява
Стоїть не раз переді мною:
Прекрасна дівчина чорнява
Цвіте пахучою весною.
Струнка, як в зелені тополя,
Горять уста червоним маком,
В обличчі свіжий подих поля
В красі, що в'ється з-за байрака.
Загнуті вії, зоряні зінці
Очей, — то серця чулого криниці.

Коса, мов чорна ніч глибока,
Або злотаві сонця пасма,
Така вродлива й кароока —
Шле іскри зір з душі, мов гасла.
Чуттям весни хвилюють повні
Налиті груди виноградом,
Жагою дишуть, — хоч назовні —
Спокій і буря грають рядом.
Це плід кохання степової волі
З чорноземом политім кров'ю в болі.

В саду гіллястім пісню давню
Співає, — з нею затужити,
І мріє про кохання славне,
Щоб вічно в молодості жити.
Це ви, красуні України, —
Завжди благословенні будьте!
Які б вас не спіткали зміни —
Про степ козацький не забудьте,
Марійка, Оля, Галя і Оксана. . .
Сердечне всім співаю вам — Осанна! . .

ВИРІЙ

В зірчастім плесі синяви
Тремтить ритмічний звук,
Немов струна, чи верва тятиви
Під певною кермою рук. . .

Внизу земля та димарі —
Немає в небі меж. . .
Кудись летить птахів модерний рій,
Неначе вісник смертних стеж.

Вгорі знов гуркоту нема. . .
Сріблясті літаки
Лишили думці подив. . . і німа
Бринить незмінна синь . . . Віки ...

1952

ВЕЧІРНІ ДЗВОНИ

У суботній вечір дзвони задзвонили,
Свято на неділю людям зголосили.
Серце в грудях дзвонів голосно забилося
І луною в далеч пісня покотилася. . .

Срібна мова звуків лине над житами,
Урочистість тиха в селах над хатами,
І святочний настрій, щирий та поновний
Родить свіжі думи, спокій молитовний. . .

Тиша релігійна. Захід грає. . . Сонце
Кидає проміння у блакить віконця,
Золоті цілунки шле хрестам дзвіниці
Доки десь не зникне в полум'ях зірничі. . .

1949

ХРЕСТИ

Коли підходжу до села, —
Хрести здалека мерехтять на банях.
Куди б дорога не вела,
А мимохить душа стремить в бажаннях
До істини від зла.

Великий символ на шпильях
У захваті думок мій зір голубить.
Красою в небі стелять шлях
Хрести церков, а віра в Бога любить
Пощану, а не ляк!

Хоч втомлений, а легче йти
До тих осель і наших сел розлогих,
Де ще виблискують хрести, —
Бо знаю добре я — в хатах убогих
Вітаєш певно Ти!

1950

НА СРІБНИХ КРИЛАХ

ПІДНЯВСЬ НА ДУЖИХ КРИЛАХ

Піднявся з гуркотом на дужих крилах
Літак в напруженім зусиллі
Перелетіли довгі милі ---
Над океаном в світ мостилась сила. . .

На обрії широкого простору,
Мов гори леготом роздуті,
Лисніють хмари в перламутрі,
В яскравих блисках сонячного зсру.

Мов привиди стоять, неначе криги,
На чатах в фантастичних формах
Далекі хмари, гей би в штормах,
Збирають сили у величні здвиги. . .

Внизу під крилами у безбережжі —
Крізь хмарні надми і завії,
Немов би в плесі, в сніговії,
Летить літак в блакитному безмежжі. . .

Щось в простори у грудях владно кличе,
Гудуть мотори ритмом пружнім
Без перебоїв — чистим, дружнім —
Лечу я в царство вічно таємниче. . .

НА СРІБНИХ КРИЛАХ

Земля густими хмарами повита,
Як срібний птах безмежжями летить,
І подорож надією покрита —
Снують думки й тривога мимохить. . .

Під нами хмари в білому убранні,
Над нами вир блакиті, вир небес,
Співаючи в ритмічному вібруванні
В простори птах стремить, в краї чудес.

І в ряди-годи через хмарні хвилі,
Немов крізь вікна у прозорій млі,
Видніють краєвиди серцю милі,
І вмить зникають клаптики землі.

Неначе островки встають, щезають
І губляться за хмарами внизу,
Палітрою всіх барв під сонцем грають —
Їх барвну мапу в пам'яті несучи. . .

1949

ЗЕМЛЯ

Внизу лежить у зелені земля,
І метушня життя в тумані щезла.
Гру дисонансів залишив там я,
Як в світ вітрів мене фортеця везла.

Змаліли хмарочоси здалека
І постаті, як зернятка піщані, —
Лиш ритмом б'ється серце літака
Над хмарами в небесному мовчанні.

Серед наметів хмар, немов в снігах,
Простори горами, в красі вітражі
Чергуються. . . й біжать десь по шляхах
Не авта, а якісь дрібні міражі. . .

Літак — сталева іграшка мала.
І внутрішньо-підсвідомий неспокій
Чуття охоплює, немов імла,
Як гляну вверх, в безмежний вир
глибокий. . .

1949

НА СРІБНИХ КРИЛАХ

Земля густими хмарами повита,
Як срібний птах безмежжями летить,
І подорож надією покрита —
Снують думки й тривога мимохить. . .

Під нами хмари в білому убранні,
Над нами вир блакиті, вир небес,
Співаючи в ритмічному вібруванні
В простори птах стремить, в краї чудес.

І в ряди-годи через хмарні хвилі,
Немов крізь вікна у прозорій млі,
Видніють краєвиди серцю милі,
І вміть зникають клаптики землі.

Неначе островки встають, щезають
І губляться за хмарами внизу,
Палітрою всіх барв під сонцем грають —
Їх барвну мапу в пам'яті несуть. . .

1949

ЗЕМЛЯ

Внизу лежить у зелені земля,
І метушня життя в тумані щезла.
Гру дисонансів залишив там я,
Як в світ вітрів мене фортеця везла.

Змаліли хмарочоси здалека
І постаті, як зернятка піщані, —
Лиш ритмом б'ється серце літака
Над хмарами в небесному мовчанні.

Серед наметів хмар, немов в снігах,
Простори горами, в красі вітражі
Чергуються. . . й біжать десь по шляхах
Не авта, а якісь дрібні міражі. . .

Літак — сталава іграшка мала.
І внутрішньо-підсвідомий неспокій
Чуття охоплює, немов імла,
Як гляну вверх, в безмежний вир
глибокий. . .

1949

ЛІТАК ГУДЕ . . .

Летить літак. . .
І рухові його не вірять очі.
Здається, ніби в висоті урочій
Літак висить, в нім я, —
А там, внизу, в прозорій глибині,
Біжить земля,
Зодягнена у барви пром'яні —
В красі життя. . .

Літак гуде. . .
Минають різнобарвні плахти, ріки. . .
І в льоті час життя мина на віки.
В незнану путь най йде
В нестримній силі у широкий світ
Нових ідей,
В простори зір принадних — мій привіт
Для всіх людей. . .

1949

ПОНАД ЗАТОКАМИ

Над узбережжям океану
Розмалювавсь неборис.
З висот підхмарних видно рани, —
Бо океан затоками граніт землі погриз. . .

Десь в зелені лісів, мов стрічка,
Сріблиться до затоки вод
Тоненька ниточка. . . Гне річка,
Звивається у закрутах, шукаючи пригод. . .

Лани порізані на смужки,
Вузенькі лінії шляхів,
Блищить вода озер, і дужчий
Землі у шатах спів, — як птах в повітрі мерехтів. . .

1949

НАД БЕРЕГАМИ

В казковій грі, у неймовірних формах,
В узорах неописної краси
Минають швидко береги у сонмах
Півострів, заток, в огнях коси,
Що протяглась сміливо в темне море,
Де хвилі сильно б'ються в тверду грудь
Материка. Мотор все пісню творить. . .
Молюсь: Над морем пісні не забудь!

1949

ЛЕЧУ У НЕБО ЧИСТЕ

Лечу без крил у небо чисте.
Ні хмароньки захмарить сяйну синь!
Чуття у льоті урочисті —
Прямує думка в дальню височінь.

Лечу на срібних крилах птаха,
Високо в понадхмаряні світи.
Безрадний в льоті, як комаха,
Лечу до неба! Вище! Щоб ти,

Мене, стара Європо, знову
В свої міцні обійми прийняла, —
Щоб знов почути барвну мову,
Яку ти змалечку мені дала,

Й великий принцип ідеалів
Свободи, знання й гідність людських прав,
Яких ми ледве чи зазнали —
Та хочемо, щоб наш народ їх мав!

1949

ВВЕРХУ БЛАКИТЬ ПРОЗОРА

Вверху блакить прозора
Пливе небесним зводом в далечінь.
Внизу, до кругозору,
Земля повила хмарами у тінь.

За хмарами не видко
Вже й клаптика зеленої землі,
Минає простір швидко
І світ немов затоплений в імлі.

Це більш правдоподібно
Ніж може вперше видаватись нам —
Бо-ж, дійсно, дуже бідно
В хаосі світ змагається ось там. . .

1949

В СЯЙВІ СОНЦЯ

В блисках сонця, вище хмар,
Наче б чайка у повітрі,
Лине в зореолі чар
Він проміннями огрітий.

І престори мірять там,
Ріже обшари незмірні,
Як співає небесам
Ритмом чітким, рівномірним.

І далеко від землі,
Від пропелерів нестримних —
В сяйві сонця, чи у млі,
Переможні чути гимни. . .

1949

НОВІ МЕЛОДІЇ

Мов забавка, літак висить в повітрі,
Й не відчувається — летить, чи ні, —
Чомусь пісні моторів так привітні,
Нові мелодії гудуть мені. . .

Тверда земля лишилась попід нами,
Багато спогадів зосталось там.
Над хмар заметами і бурунами
Безкрилим птахом в небі чуюсь сам.

Не конче певне й стали почування
Під монотонний гомін дужих крил,
Але люблю летіти без вагання, —
Бо вірю в поступ наукових сил!

1949

ВОГНІ

Немов бриль'янтове намисто,
Вогні далеких берегів
Виблискують так урочисто
Ноктиурну величавий спів.

І ніч таємні стелить шати
Симфонії стемнілих вод,
І в темноті вже не пізнати
Всіх зарисів землі з висот.

Мрійливе небо і сузір'я
Пливуть над літаком вгорі,
А просторонь внизу, в безмір'я
Оздоблюють десь ліхтарі. . .

Мов загадковість молодечу,
Палкі пропелерів пісні
Сріблястим гомоном утечу
Креслять в незнану путь мені. . .

1949

НОКТЮРН

Земля пливе у тихім морі ночі
У темні простори незбагнутих безмеж,
Беслідно різаних орбітами мереж,
Невідомих світів, планет, де очі
Яскравих зір моргають, мов дівочі,
В глибокій темряві неvigаслих пожеж.
Яка краса у розмахах всесвітніх стеж —
І хто втамує здогади пророчі?!

Лиснить високо над землею срібний птах
І льотом простори нові десь ріже,,
І, летючи, мені приємно, але страх
Підсвідомо думки наводить свіжі,
Коли відірваний над хмарами лечу —
Чи океан щасливо з ним перелечу? . .

1949

ГЕРЦЬ ПЕРЕЖИВАНЬ

Колиб в пригоді довелось,
Що раптом попсувалось щось
І льот затримати не сила,
Бо знемоглися птаха крила, —
В моїй душі страху нема,
Хоч сум мій розум обійма.

Бо може статись, що ось так
Над океаном наш літак
Втонуть безслідно в хвилях бурі,
Або в огні, в страшній тортурі,
Занятись наче смолоскип
І попів мій до рідних скиб

Ніколи в світі не дійде
І груп десь згине, пропаде.
Згоріть не хочеться без герця,
Бо за життя горіло серце,
А як у морі затоплюсь —
Я моря сліз вже не боюсь.

Однак, до болю в скрутну мить
Людина хоче довше жить.
Хоч не боюся нагло вмерти
Йї своє життя на віки стерти, —
Бажалося б покинуть слід
Не марно пережитих літ.

Життя не варто так згубить, —
Багато треба ще зробити.
Ні влади хочеться, ні слави,
Не вірю й в вічність без обави.
Найтяжче смерті дати дань
Усіх в житті здобутих знань.

Свій час вже страчений в житті
Не повернуть. Але меті
Бажається віддати знання
На користь людства без вагання.
Ось тут найтяжче смерті цю
Ми платимо нам всім на зло!

1949

СРІБНА ЧАЙКА

Немов летить самотня чайка
Понад безмежним плесом океанських хвиль,
Над хмарами, мов срібна крайка,
Лиснить в незміряній уяві довгих миль.

І летючи в нові простори
Від берега до берега у небесах,
Шлю розмах думки в хмарні гори —
Де смілим льотом творчо креслить їх краса.

Вітри і бурі крильми ріже. . .
В туманах сірих землю я лишив внизу
Й бетон, каміння і залізо, —
Свою ж самотність в льоті, як завжди, несу. . .

В ХМАРАХ

Вітер котить сірі хмари,
А літак нурцем в туман,
В пасми хмар, — в густі отари
Непроглядности оман.

Крила крають хмарні гори —
Птах у льоті ввесь тремтить,
В'ється, лине в неозорі
Понадхмаряні світи.

Менти змагу і тривоги —
В гущі темній наш літак. . .
Ледь хвилинка — й перемога:
Птах над хмари знов зліта. . .

1949

НАД ЗЕМЛЕЮ

По-над землею
Дрижить літак. . .
Внизу земля йде. . . Так!
Коханкою моєю —
Чудесна і привітна
У барвах райдуги і світла.

Вогонь душі
В твоїй красі
Чутливе серце спопелив
І здалека
Чудові менти пережив
На срібних крилах літака. . .

А в темну ніч
Міста, мов в діамантах мерехтять,
Міняються, летять,
Затемнюють красу небесних віч, —
І переходять найбуїнішу дум уяву
Захоплення і жваву
Прекрасну гру красот. . .

І з літака, з висот,
Пригадую яскраві
У свіжій тіняві гаїв
Обійми щастя кучеряві,
Де молодості час в казковості бринів. . .

Де в ритмах соняшних пульсує рух,
Завжди стотисячні мелодії та звуки,
Де чути сміх і щирі стиски рук
І в тих переживаннях серця — болі й муки. . .

Де в час життя
Ми недоцінюєм чуття —
Глибин своєї власної душі;
Шукаєм смутку в розпачі, в тиші
І на чужих планетах.
Та замість щастя — бідкатись в тенетах
Доводиться —
Без розмаху ідей
Поміж незлюблених людей. . .
І той душі гарячий гнів,
Що родиться,
Сльозми ми гасимо в хоробрих грудях,
Щоб зацімів, —
Як непотрібний людям. . .

Дивлюсь на землю з літака.
Лежить прекрасна і така
Принадна —
І повна сили та життя —
В своїй окрасі ладна.
І сила дише,
Як вітер пеститься, колише
В своїх далеких гонах
І в творчих проявах, законах
Непереможного буття. . .

В осяяній блакиті
Лежать внизу
Так щедрі шати скрізь розлиті.
Я їх у пам'яті везу, —
Як підо мною срібно-барвлена земля, —
Коханка любая моя,
Біжить. . .
Дає себе в офіру —
На! Бери!
Пий щастя повну міру!
Не нарікай, — працею та щастя бережи!

А мій літак летить в простори,
Лани минає, хмарні гори
І в смілім льоті вібрування
Дрїжить
У срібних блисках сподівання. . .

1949

Я ЧУЮ КЛИЧЕШ ТИ

Там наді мною — в безлічі світи,
А підо мною — в зелені земля.
З усіх країв я чую кличеш Ти,
Де серце загубив гаряче я.

Його тепер там годі віднайти
У попелі руїн. Чи-ж марні сні —
Колись до Тебе з волею прийти
У золоті блакитної весни?! . .

1949

З ЛІТАКА

Нью Йорк лишився унизу,
В огнях, мов в фарбах на палітрі,
Як кілька-тисяч стіп в повітрі,
Я подивляв його красу.

В нечислених вогнях горить
Вночі велике і прекрасне
Модерне диво і не гасне
Його краса, лише зорить

Тремтучим сяйвом в далечінь.
Не чути й гамору — і кращі
Його здаються дикі пащі,
Як дише ночі глибочінь. . .

Стискає грізно океан
Розлоге місто в стислі форми.
Іх зарис губить димний обрій
І ночі темної саван.

Чудовищ тліє суета. . .
Виблискують вогнями муки,
Споруди мозку, нетрів звуки,
Постійний гомін й самота. . .

Тремтить в сльозах величній сміх.
В казкових перлах Бронкс, Менгатен,
Широкий Бруклін, острів Статен
І весь Нью Йорк під нами ліг. . .

В проваллях вулиць та в імлі,
В алеях здоблених в намисто,
Спішать, як цятки світла, бистро
Вужами авта по землі.

Мов в діамантах береги!
А море тихе й урочисте,
І ніч ховає все нечисте,
І в серці легше від ваги.

І лине час, бїжить земля,
Чергують явища чудесні. . .
Лїтак простори тне небесні,
Та думка подиву моя. . .

Пливе щербатий материк,
Зникають острови і місто
Зі всім його бурхливим змістом —
Лиш в пам'яті бринить його життєвий крик. . .

1953

СОНЕТИ

В ПОГОЖУ НІЧ

Вдивляючись у темряву небес,
Мій зір безслідно гине в даліні,
У всесвіті, осяянім в огні
Тисячеліть незлічених чудес.

В невиннім русі зоряні світи
Летять орбітами еони літ.
Для них земні віки та ритм — лиш мить,
В закономірних межах до мети. . .

Й мене, маленьку порошок, тут,
На шкаралупці зернятка — землі,
Великі сили в космосі несуть. . .

Манять світи, і не береться сон.
Глибокий міт лишається в імлі —
Й природа далі пише свій закон. . .

1951

ПОСТУП

Наш світ вперед шаленим рухом йде,
Креслить у поступі нові кордони
І джерелом модерних знань закони
Старі до щенту нищить кожний день. . .

Ще вчора атом неподільним був,
А нині знаємо вже за протони,
В самім ядрі знайшлися електрони,
Про атомові сили світ почув. . .

Нова матерія ввесь час тече
І непомітно сонце творить зміни:
З енергії стають новітні первні. . .

Задумаюсь. . . І щось мені рече:
Що ми, нарешті, теж байдужі стіни
Розвалимо. Чому-ж себе не певні?!

1950

НА ЧУЖИНІ

Мов грішник, поза Краєм ношу серця біль,
Коли отак згадаю сині гори,
Блакить небес і золото розлогих міль,
Та в барвах сонця квітчані простори
Степів козацьких, сум розораних могил,
Де жайворон в блакитному безмежжі
Вітає мелодійним співом небосхил
І очерет шепоче в надбережжі.

Сміється там і райдуга грайливих фарб
В симфонії кольорів, ліній, співу.
Та їх краса на тлі проклять і гніву —
То рідних крайовидів наш багатий скарб!
Тоді охопить душу туга, гострий біль
За скутий край степів і сум Дніпрових хвиль.

1949

ДОРОГОВКАЗ

Приваблює незнаний світ життя,
Хвилюють нерозгадані основи,
І хочеться старе пірвати й знову
Нові сторінки креслити буття.

Не раз бажав би збурить сон тишин,
Повільно йдучі кроки днів безплідних,
В самозакоханих, духово бідних,
Піднести дух і чин їх до вершин ---

Ідей окреслених самим життям.
Бо чей-же не пора тепер блукати,
Себе дурить, в чужих чогось шукати,
І врешті-решт старіти з каяттям. . .

Там, де могили предків щерблять обрій,
Дороговказ для нас назавжди добрий!

1949

НЕОЛІТ

На берегах потужньої ріки
Минали тисячі суворих літ. . .
Та от прийшов на зміну Неоліт
Із приладдям епох в нові віки.

Стояли гори вздовж, немов вінки, —
Й осів народ по надмах із піску,
У ґрунт за рало вітку брав суху,
Й ліпили посуд в глиниських жінки.

Від тих праісторично-давніх днів,
Дійшов до нас в спіралях орнамент,
І культ краси в повір'ях буйно цвів
В продовженні життя, в труді рамен.
І час до нашої доби довів
Ті здобутки зусиль старих племен. . .

1953

ОДВІЧНИЙ ГІН КРАСИ

Уздовж сонливих рік, стрімких горбів,
В землянках скупичились малі оселі.
Віками час повільно в праці брів —
Вітали зміни літ пісні веселі.

В лісах, печерах танули віки,
Похмурі сунули тисячеліття
І всі здобутки розуму й руки
Значили поступом епох привіття.

В ланцюг єдиний з'єднують часи
Культуру нації — нову й прадавню.
Народ в одвічному гоні до краси
Могутній злам віків кує в братанні.

Минулі звичаї та орнаменти
Дають надхнення силі в творчі менти!

1953

МОЛОДІСТЬ

Малому хлопцеві — Теді.

Інстинкт минувшини з забутих літ
Керує владно молодим життям,
Немов би грається малим хлоп'ям,
Снує мережку з напівмрійних снів.
Інстинкт, мов поштовхом, хлопчину **вів**
На дереві мостить собі гніздо,
Досліджувать печери. . . і ніхто
Не знав уяв, фантазій, як він зрів. . .

Чудесні в іграх молоді літа!
Коли в піснях природи, ритму й рим
Малюються палаци, та віта
Магічний світ, де дивний дух без стрим
В безжурний час керує в мріях ним. . .
Неповоротна стежка золота!

1953

СОНЕТ ТРОЯНДИ

Не раз троянду пишну бачив я
І чарувавсь красою диких квіт,
Була хвильована душа моя,
Колисана життям щасливих літ.
Та своєрідну в ніжності красу
Я несподівано в юрбі спіткав:
Обличчя свіже вправлене в косу,
Мов в чорну ніч, і погляд думку ткав
Про мрійні, нетутешні щастя сні,
Як стан стрункий, мов точений кришталь,
І груди повні пахоців весни
Священно чари ляляли в будню даль, —
Вчить людське і святе у парі йти. . .
Де стрим до переможности знайти?!

УСТА-ТРОЯНДИ

То в липні був напричуд гарний баль.
Гостей веселий сміх в обіймах ночі
Й акорди музики летіли з заль. . .
І тут нежданно стрілись юні очі.

Троянди коло серця й на устах
Червоним оксамитом зріли чари. . .
Співав їм соловейко у куцах —
А серце і уста шукали пари. . .

Дивлюсь на дівчину, прекрасний квіт!
У всій красі найкращих юних літ
Цвітуть в устах її троянд гірлянди.

Дивуюся, як гляну на твій бюст —
Чи в тих трояндах відблиск твоїх уст,
Чи то уста твої живі троянди?!

1945

ПЕРЕД ПЕРШИМ БАЛЕМ

Здавалося ніколи день той не прийде,
Коли запросять панночку на баль, —
На перший баль, формальний. Серце молоде
Радіє, хоч в несмілих грудях жаль
Бринить разом із подихом бажань і мрій.
І гонить сумнів геть! Нехай вже йде
В її житті прекрасна хвиля тих подій. . .
І перед люстром пеститься і жде. . .

Нарешті надійшов переломовий час, —
Як в веселіті бажань росте печаль
В істоті чистій, милій, — і летить нараз
В якусь тривожну і принадну даль. . .

Вже чути кроки. . . Що робити? . . Він вже йде!
І серце б'ється, б'ється, — та на нього жде. . .

1949

В БІБЛІОТЕЦІ

Широкі, урочисті та просторі
Кімнати з запахом книжок. . . Столи
Рядами йдуть. . . При них далекозорі
Студійники замислені були.

Мужі великі дивляться з портретів
На юних мрійників при стосах книг.
Під шклом в старих оправах раритети
Глибокі мудрості живуть у них.

Під тягарем згинаються полиці,
І в тиші величавий книжний храм, —
Це джерело ідей, думок скарбниці,
Що у майбутнє стежку світить нам

В красі мистецтва — мрійну і співучу
Й глибіню науки творчу і живучу. . .

1953

ЛІС

З давен холодний, вогкий, темний ліс
Від скель збігає соснами згори
В зарослий папороттю діл, в яри. . .
А з них в повітря цвілію запах ніс
Минулих сивих літ старовину.
Про неї в листі шеліт, в вітті рев
І стогін гордих велетнів дерев —
В лісах легенду чути не одну.

Прадавній ліс в журбі шумить, шумить,
Виспівує минувшину що мить. . .

І жде в свої обійми з наших лук —
Коли-ж прийде новий ще Кармелюк?

В глибоких нетрах, в темряві шуми
І месників у захист свій прийми!

1952

ПОДЯКА

В відзнаках слави індіанський вождь,
До заходу обернений лицем,
Стоїть, немов би в статую живцем
Його хтось перелив. При нім також
І лук і стріли — повний сагайдак. . .
Він урочисто руки вгору звів
І раптом молитовно занімів. . .
Замовкли ліс і в озері вода. . .

Подяка сонцю й тихим вечорам,
Що усміхом старий вітають бір,
Де тиша гоїть серце в лоні рам
Гущавини і де шугає звір.
У величі краси природи храм
Зароджує натхнення й віри вир. . .

1949

ЗАЛІЗНА САТАНА

Така тихенька, гарна літня ніч.
В обіймах пахощів природа спить.
Вгорі погас вогонь небесних свіч, —
Як раптом блискавкою, в одну мить,

Із темряви залізна сатана
Шалено мчить у безпроглядну даль.
Пашека іскриться, гремить луна,
Колесами кує у тверду сталь. . .

Драконом гучно в'ється бистрий змій —
Під тягарем земля гуде, мов рій. . .

І вмить мара десь щезла — і не чуť,
Лишивши по собі залізну путь.

Ні гуркоту, ні блисків вже нема.
Панує знов чудова ніч німа. . .

1947

ДУХ ВОЛІ

Жорстокий велетень з бичем в руках
В міцній, здається, броні правосильній,
На все оточення вселяє страх
І уявля, що він є непомильний.

Хоч гострий меч не раз рішає бій,
Народ зневолений і в сні віками
Теж меч тримати може! . . Навіть твій
Великий гнів він вкриє порохами!

Бо свято перемоги тільки рух
Вирішує завзятими боями
І на сторожі прав — народній дух
Стоятиме архангелом між нами.

Найбільшу силу в світі переможе рух
Народніх мас за правду й віщий волі дух!

1951

ПІДВОДНІ КРИГИ

(У відповідь на притчу)

Захоплений красою гір льодових,
Занурених у волах, — архирей
Своєю притчею навчав людей,
Вживаючи добірних слів чудових.

Мовляв, не спинять їх ніякі сили,
Ні бурі хвиль морських, ані вітри. . .
Та про майбутнє криг, сліди їх гри,
Забув, хоч факти логіки просили. . .

Занурені, підступно, серед моря
Вони до-щенту нищать кораблі.
Між зимних хвиль, — без клаптика землі, —
Несуть безрадним людям смерть і горе.

І врешті що-ж? Посіявши незгоду, —
Зчасом самі розстануть в теплих водах. . .

29. жовтня 1950

ЗЕМЛЯ БАТЬКІВ МОЇХ

Земля батьків моїх цвіла в красі,
Пишалася багатством нив дородних,
Бриніла самоцвітом, як в росі,
Перлинами своїх пісень народніх.

І в тій красі народ, немов в тюрмі,
В страшній неволі, хоч в надіях волі,
Живе й карається в чужім ярмі,
Потоки сліз і крові лле він в болях. . .

Здається, сяйво мільйонів літ
Не висушить тих сліз, що там проліті,
Й тепло світів далеких, й сонця світ,

Що в всесвіті з запізненням розліті, —
Не зможуть стерти мук тих, сліз і піт
З його чола, й душі його огріти.

1947

ЯК МОЖНА СТРИМАТИ

Як можна стримати глибокий біль!
І як не плакати, коли руїна
Панує серед наших рідних сіл,
Коли стікає кров'ю Україна?

Як можна стримати потоки сліз,
Що линуть з дна зболілої істоти?
Вони у блисках бур і в громах гріз
Самі надходять в перлах щирозлотих!

При явищах страхіть спустошених безмеж
Глибокі надри людського терпіння
Будують міць і помсту сил горіння —
З любов'ю до руїн і попелу пожеж!

Тому в красі бринять криваві сльози, —
В їх райдугах грядуть рішучі грози!

1949

СЕРЦЯ БІЛЬ

Коли у серці біль нестримано
Щемить і б'є у груди гримано,
Мов у ковадло, в серце молотом, —
Тоді душа вся щирим золотом
Чуття — думки сплітає римами,
Немов омріяно врочистими,
І тче узорами барвистими —
Килим життя шляхом нестриманим.

Хоч зміст душі було гартовано
Стожарами, а дух мітаврами, —
Глибокий сум і біль поховано
У грудях нишком і не з лаврами.

Та все-ж від берега туманного
Шукаю дня життя рахманного. . .

1953

НОВІ ОСНОВИ

Земля оплакана, збезчещена
Лежить, мов в струпах зорана ріля.
Тебе кривавила Німеччина,
Плюндровано наказами Кремля.

Лежиш у смутках перевтомлена, —
Тобі журба лишилася одна.
І сила духа, наче зломлена,
Й народня гордість зранена до дна.

Та в грудях промінь віри мерехтить,
Хоч час мина і бурею летить,
Немов без наслідків. Та вік кує
Нові основи у потужню міць,
Яку не можна знищити силоміць.
І слава предків зробить ще своє. . .

1950

У ШПИТАЛІ

Пливуть в зимовім небі зграї хмар,
А я з надбитим серцем тут лежу
І бачу вже призначену межу, —
Як б'ється ритм життя і тіла жар.

Поза вікном бурхливий чути хід
Змагань, надій та марних сподівань.
І звіт сумління вимагає дань: —
Який для нації лишаю слід?

А там по небі йдуть отари хмар,
Бринить краса чудесна і проста,
Сміється сонце, родить щастя чар,
Та біль душі висушує уста!

Я так любив природу і життя —
Невже-ж стою на грані небуття?!

1951

ДІТЯМ

В глибоку прірву ночі ясних зір
Дивлюсь через вікно із шпиталю
І вам, кохані діти, серце шлю
В німих сльозах без стриму і без мір. . .

Хоч вмерти передчасно не боюся,
Та ще лишилось праці цілий стіг —
Доглянуть вчасно всього я не зміг,
І тихо Богові за вас молюся.

Які простелить доля вам стежки,
І хто пригорне вас у лютий день?
Життя — відповідальність, не квітки!

Учіться в праці життєвих пісень.
Любов до краю й роду понесіть
Хоробро й чесно в грози лихоліть!

1951

НА ДНІ

Заграла неба синя далечінь
В пожежі фарб минулого вже дня
І сутіні хвилевого буття
Кладуть на чисту воду темну тінь.

Зерцалом в тиші озеро лиснить.
Вібрає барвами казковий жар
Промінням заходу в оправі хмар
І стелить смугу по воді, як снить

Густий навколо ліс вечірнім сном,
І чути — ріже тишу крильми птах.
Згоряє сила дня. Зростає страх, —
Жартує заграва з глибоким дном.
Оточення співа життя пісні, —
Як розпач боротьби іде на дні. . .

1949

КОЛИ

Чи діждемось народньої весни,
Щоби усім, ну, і мені старому,
Побачити на стріхах хат солому,
Ікву, житами квітчані лани?

Щоби на волі нам би знати знов
Про нашу справжню, свою власну владу
Й через едваб і росяні левади
З Почаева почути дзвонів зов. . .

Щоби на старість сил свій борг віддати
І рідню Матір в щасті привітати
До славних дій майбутнього життя —

Волинь і всю соборну Україну;
Щоби могутніх хвиль Дніпрових піну
З'єднати в гру мети і в ціль буття!

1948

НАПЕРЕДОДНІ

Чекаємо чогось — і в серці боязно.
На грані стоїмо великих дій.
Солодке і гірке куштуємо вино
Із келиха життя, що лиходій
В химерний час постійно з глека долива.
Тривожні вісті чути звідусіль.
Подумаєш про все — тяжіє голова
І смуток наростає в гострий біль.

Горять вогні, звиваються спіралі —
І фабрики видихують отруйний дим,
Як з клетотом машин продукція іде —
Й у світ виходять речі досконалі. . .
І з ким прийдемо до дому в неспокої й з чим,
У той прийдешній у тривозі жданий день?! . .

1952

КОЛИ

Чи діждемось народньої весни,
Щоби усім, ну, і мені старому,
Побачити на стріхах хат солому,
Ікву, житами квітчані лани?

Щоби на волі нам би знати знов
Про нашу справжню, свою власну владу
Й через едваб і росяні левади
З Почаєва почути дзвонів зов. . .

Щоби на старість сил свій борг віддати
І рідню Матір в щасті привітати
До славних дій майбутнього життя —

Волинь і всю соборну Україну;
Щоби могутніх хвиль Дніпрових піну
З'єднати в гру мети і в ціль буття!

1948

НАПЕРЕДОДНІ

Чекаємо чогось — і в серці боязно.
На грані стоїмо великих дій.
Солодке і гірке куштуємо вино
Із келиха життя, що лиходій
В химерний час постійно з глека долива.
Тривожні вісті чути звідусіль.
Подумаєш про все — тяжіє голова
І смуток наростає в гострий біль.

Горять вогні, звиваються спіралі —
І фабрики видихують отруйний дим,
Як з клетотом машин продукція іде —
Й у світ виходять речі досконалі. . .
І з ким прийдемо до дому в неспокої й з чим,
У той прийдешній у тривозі жданий день?! . .

1952

СТОРИЧЧЯ ПЕРЕД НАМИ

Сторіччя перед нами. . . стало йдуть. . .

Чи ми готові йти в незнану путь?

Чи спотикатися нам денебудь

В щоденній метушні, щоб не забудь

Хто ми? Які завдання нас ще ждуть?!

Дощі холодні, бурі скрізь гудуть,

Та перед нами ясномрійна путь: —

До Золотих Воріт думки ведуть!

Щоб переможно нам до них прийти,

Сьогодні-ж маєм гартувати сили,

Бо завтра буде пізно їх знайти.

Берім свій меч до твердої руки,

Ще дужче волі розгортаймо крила: —

Різьбім в державу два материки!

1953

З М І С Т

ОСІННІ УЗОРИ	5 — 40
Цілує осінь	7
Тихо на озері тихо	8
Гимн бурі	9
Вересень	10
Лист до . . .	11
Чародійні фарби	12
Гимн золотої туги	13
Гойдаються горби	14
Жовтень	15
Осінні узори	16
Зажовтіли тихі гори	17
Осінь в горах	18
Співає хор	19
Чого сумний	20
Чабан	21
Королева дум і смутку	22
Через тінисте листя	23
Осінні квіти	24
В осінню ніч	25
Пітьма ночі	26
Ще кілька днів тому	27
Влада часу	28
Холодніють дні осінні	29
Листопад	30
Зривала осінь листя	31
Мій сум	32
Вмирає день	33
Продовження	34
Краса і сум	35
Пожовкле листя	36
Осінні сльози	37
Кінець листопада	38
Подув холодний вітер	39
Грудень	40

ЗОЛОТІ ВОРОТА**41 — 64**

Шляхи	43
Закон життя	44
Друзям	45
Не нарікай	46
Поклін тобі	47
Чуття душі	49
Сяй-прозолоть	50
Тебе оплакують	51
Ідеї	53
У літню ніч	54
Серед Канадійських прерій	55
Не мені	58
Золоті Ворота	59
Пісня Русичів	60
Америці	61
Нова доба	62
Вічність	63
Летить думки	64

ПАСТЕЛІ**65 — 88**

Коли охопить сум	67
Вечірне	68
Вечір в полі	69
Спадаюча зоря	70
Світанок	71
Пасторальна	72
Мати	73
Посвята	74
Тихо ходить сон по хаті	75
Сміх і сльози	77
Люблю життя	78
Ідея поступу	79
Відвага чайки	80
Літні пастелі	81
Два моменти	82

Подружжя	83
Гляну в очі	84
Благословенні будьте	85
Вирій	86
Вечірні дзвони	87
Хрести	88
НА СРІБНИХ КРИЛАХ	89 — 112
Піднявсь на дужих крилах	91
На срібних крилах	92
Земля	93
Літак гуде	94
Понад затоками	95
Над берегами	96
Лечу у небо чисте	97
Вверху блакить прозора	98
В сяйві сонця	99
Нові мелодії	100
Вогні	101
Ноктюрн	102
Герць переживань	103
Срібна чайка	105
В хмарах	106
Над землею	107
Я чую кличеш ти	110
З літака	111
СОНЕТИ	113 — 140
В погожу ніч	115
Поступ	116
На чужині	117
Дороговказ	118
Неоліт	119
Одвічний гін краси	120
Молодість	121
Сонет троянді	122
Уста-троянди	123
	143

Перед першим балем	124
В бібліотеці	125
Ліс	126
Подяка	127
Залізна сатана	128
Дух волі	129
Підводні криги	130
Земля батьків моїх	131
Як можна стримати	132
Серця біль	133
Нові основи	134
У шпиталі	135
Дітям	136
На дні	137
Коли	138
Напередодні	139
Сторіччя перед нами	140
ЗМІСТ	141 — 144

ЗБІРКИ ПОЕЗІЯ

Ол. Неприцького-Грановського

ПЕЛЮСТКИ НАДІЙ	Київ, 1910
НАМИСТЕЧКО СЛІЗ	Київ, 1911
АКОРДИ	Київ, 1914
ІСКРИ ВІРИ	Ст. Павль-Чікаго, 1953
НА СТОРОЖІ	Готується до друку.

